

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Peccatis Et Gratia, Fide, Spe, Et Charitate

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas II. Unde proveniat facilitas in agendo supernaturalia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82969](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82969)

OBJICIES Quintò. Virtus infusa est habitus operativus. Sed habitus operativus tribuit facilitatem, eo enim solo differt à potentia, quæ tribuit simpliciter posse, cum habitus, tribuat facile posse.

RESPONDETUR. Aliquem habitum operativum tribuere facilitatem, sed non omnem. Neque; quod omnes habitus supernaturales tribuant facile posse, different autem à potentia: quia, licet utraque adferat simpliciter posse, habitus tamen supernaturalis, adferet supernaturale posse.

DIFFICULTAS II.

Vnde proveniat facilitas in agendo supernaturalia?

Duo sunt modi respondendi ad hoc. *Primò.* quòd producat habitus acquisitus in entitate supernaturalis, eodem modo in suo genere acquisibilis, ac in suo genere acquiruntur habitus naturales, & hanc tenet Mol. Arr. Hurterque. *Secundò;* dicunt alii, quòd producat non nisi habitus acquisitus naturalis; hanc tenent Vasq. Val. Rip. & post illos Rec. Suar. tr. 2. Anim. d. 3. S. 1. quæ quidem sententia in duo membra dividi potest. *Imprimis* quòd tunc, cum actu se exercet anima actibus supernaturalibus, simul etiam se exercent actibus naturalibus. *Secundò;* ut se simul tunc non exercent actibus naturalibus, ita tamen, ut actus ipsi supernaturales, illam qualitatem facilitatis naturalem, producant. Quia autem in Animasticis dixi; Ex actuum quidem frequentatione produci habitum, non tamen ab actibus conformiter ad hanc phrasim.

DICENDUM est. *Ex actibus supernaturalibus acquiri habitum supernaturalem in Entitate.*

PROBATUR Primò. Ex principiis Rec. Suar. Actus supernaturales habent vim producendi aliquem habitum, ut docet ipsemet Rec. Suar. Ergo potius dicendum est, ex illis produci habitum in entitate supernaturalem; quàm in entitate naturalem: quia quando dubium est, quale aliquid ex aliquo principio particulari, & non artificioso producat inclinandum est potius, quòd producat, simile, quam dissimile, ad hoc enim potius inclinatur natura. Dixi à causa particulari, quia causæ universales ordinatæ sunt à natura, ad producendos æquivocos effectus.

PROBATUR Secundò. Quia ille habitus, & esset habitus, ad actus supernaturales inclinativus, ut supponitur ex definitione habitus acquisiti; & non esset, quia habitus ille, cum sit naturalis, non habet vim inclinandi supra vires suas adeoque inclinabit, & non inclinabit.

RESPONDET Recentior Suar. Quòd ille

habitus, inclinatur ad actus ejusdem objecti cum illis, à quibus fuit productus, per accidens autem est ad talem habitum, quòd actus sit naturalis, aut supernaturalis: si enim concurrat auxiliium supernaturalis erit supernaturalis, si autem non detur illa elevatio, erit actus naturalis.

CONTRA est. Tum quia non est ratio, cur per accidens sit, quòd ille habitus inclinatur ad actus naturales vel supernaturales, quia nec potentia est per accidens, quòd dicat ordinem ad actus naturales vel supernaturales. Tum quia in definitione non dicitur, quòd debeat habitus inclinatur ad similes actus, non nisi objecto, cumque non minus differant actus supernaturalis & naturalis, quàm duo diversa objecta, sicut non potest idem habitus, nisi ad actum, circa hoc objectum, inclinatur: ita deberet non nisi, si est naturalis, facilitate ad naturalem actum. Tum quia de essentia habitus est, inclinatur ad similes actus, ex quorum frequentatione est productus. Sed est productus ex frequentatione actuum supernaturalium. Ergo non nisi illos inclinabit. Ergo non nisi inclinatur ad actus supernaturales, utpote se excedentes, hoc ipso illa qualitas non erit habitus, qui supponitur respondere illis actibus supernaturalibus.

PROBATUR Terriò Argumento negativò: quia non minus potentes sunt in suo ordine actus supernaturales, quàm naturales in suo. Sed ex actuum naturalium frequentatione, in suo ordine producantur habitus acquisiti naturales. Ergo etiam ex actibus supernaturalibus producantur supernaturales habitus.

RESPONDEBIS cum Rec. Suar. Quòd ex actibus supernaturalibus non producantur habitus naturales acquisiti, non provenire id, quasi actus supernaturales minus forent perfecti. Sed quia habitus supernaturales producendi sunt ita perfecti, ut postulent infundi immediate à solo DEO. Et sicut anima rationalis, non idcirco non generat aliam animam, cum ignis generet alium ignem, quasi anima sit imperfectior, sed quia anima producenda, est valde perfecta.

CONTRA. Tum quia, cur saltem ad exigentiam actuum supernaturalium, ab ipso Deo non producantur habitus supernaturales facilitativi? Unde item de tanta perfectione facilitativi habitus supernaturalis ut ex actuum frequentatione produci non possint. Et si habitus naturales non sunt ita perfecti, quin possint ex actuum naturalium frequentatione, vel ex uno intenso, (qui est æquivalenter plures actus naturales) produci, cur & habitus supernaturales eodem modo produci non poterunt. Tum quia, quæ ratione suæ perfectionis petunt non produci, non ex eo dant locum, ut aliqua imperfectior, pro illis producantur. Nam si anima non generat aliam

R. P.
THE MŁOD
ZIANOWSKI
Tom. I. c. 2.
D. VI

aliam animam, non sequitur, quòd possit generare formam bovis, v. g. Ergo etiam in præfenti, non est dandus locus imperfectioris habitus producendi, qui est naturalis. Tum quia, quamvis anima non producat animam, non sequitur, quòd non possit producere ex actibus naturalibus habitum naturalem. Ergo nec ex eadem Instantia sequetur, quòd non possit producere ex actibus naturalibus habitus supernaturales. Tum quia, quamvis non teneat Consequentia Hoc producit, Ergo & illud aliud producit, si aliunde non supponatur, ab illis, aliquid produci; Si tamen supponatur produci, supponetur produci proportionaliter, & magis connaturaliter, connaturalius autem est, ex actibus supernaturalibus produci habitus supernaturales. Tum quia, si una anima produceret aliam animam, deberet illi inesse vis creandi, quæ non inerat quantumvis produceretur tunc habitus supernaturalis. *Omnia hæc ad hoc principium revocantur.* Non repugnat talis productio, ex altera parte congruit.

OBJECIES Primò. Cum Rec. Suar. Habitus naturalis acquisitus per actus similiter naturales, posset concurrere ad actum supernaturalem, simul cum potentia eleveretur ad illum. Ergo de ratione habitus naturalis, solum est, quòd concurrat ad actum circa tale objectum. Nec illi obest, quòd actus sit ei dissimilis in supernaturalitate.

RESPONDETUR. Posse quidem ad hoc elevari habitum etiam naturalem, sed non congruit, si aliunde congruat positio habitus supernaturalis.

INSTABIS Primò. Ponamus aliquem infidelem eliciisse plures actus misericordiae, etiam fidelis factus, sentiet facilitatem, quæ non habetur, nisi ab habitu naturali.

RESPONDETUR. Fortè Deus ex sua liberalitate infunderet tunc similem habitum supernaturalem; vel dabit illi insignem actum primum supernaturalem, ex cuius positione, producat habitus supernaturalis; vel fortè accedente alio motivo orto à fide difficultatem experiretur. Disparitas etiam hæc dari potest: quia cum in ante non præcesserint in infideli actus supernaturales misericordiae, facilitas non potest referri in aliud, nisi in habitum naturalem elevatum. Jam autem in fideli, cum præcesserint actus supernaturales, & congruat ex illis produci habitum supernaturalem acquisitum, fit, ut facilitas illa, in hunc potius habitum referri debeat.

INSTABIS Secundò. Ab actibus supernaturalibus relinquuntur species memorativæ naturales. Ergo & habitus relinquuntur nonnisi naturales.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia ejus nonnisi & ita accepti Actus datur memoria, quem & qualem in nobis experimur, non

experimur autem in nobis actum supernaturalem. Si autem non habetur memoria actus, quæ supernaturalis est, nec etiam species memorativa erit supernaturalis, accommodante se Principio, Conditioni Actus; Conditio autem actuum supernaturalium exigit Principium supernaturale, quod potest & congruit haberi.

OBJECIES Secundò. Si habitus isti essent supernaturales, non possent manere in peccatore. Nam Trident. Cap. 15, Sess. 6. docet, quòd in peccatore non maneat, nisi fides & spes, tales autem habitus manent in peccatore, experitur enim facilitatem ad actus similes iis, (ut supponitur) supernaturales, quos in gratia eliciebat.

RESPONDETUR cum Arriaga, quòd in peccatore maneat habitus supernaturales acquisiti. Trident. autem accipiendum simpliciter, & ut sonat: habitus autem supernaturalis simpliciter acceptus, supponit profuso, qui tunc auferatur. Et certè, cum non definiat Trident. nec constet in Theologia de habitibus acquisitis supernaturalibus non est supponendum Concilium degerminasse quidquam de illis. Et licet, quando non maneret posse, tam intrinsecum, quam extrinsecum otiosus esset ille habitus, si tamen maneat extrinsecum posse, situm in auxilio Dei offerendo, poterit manere. Illustrari id tolet Instantiâ. Vivacissima apprehensio de objecto peccaminoso, nata est ad actus peccaminosos facilitare, & tamen hoc non obstante, habebat illam Christus, etiam si fuerit simpliciter impeccabilis; accidentia item aliqua manent in cadavere, quæ fuerant in vivente, & tamen ordinata sunt à natura, ad operationes vitales, ad quas non habebat simpliciter posse cadaver. Sic & facilitates illæ supernaturales manere possunt, quamvis intrinsecum posse simpliciter, non habeatur; videturque hoc spectare ad honestatem punitionis, ut non accipiat illa nobis Deus in pœnam peccati, quæ nos nobismet ipsis acquisimus; quamvis accipiat ea, quæ nobis liberaliter dederat. Ad cum modum, quo v. g. Dominus iratus famulo, accipit ab illo summam principalem, quam illi ad lucrandum dedit, quæ sita tamen exinde relinquit.

INSTABIS. Ergo ille peccator poterit seipsum justificare, habebitque initium salutis in se, & in sua potestate, cum in illius potestate sit uti habitu illo, ad eliciendos similes supernaturales actus, poteritque dici, quòd in peccatore Gratia maneat, non quidem infusa, sed acquisita.

RESPONDETUR. Negando illata; quia ad justificationem requiritur gratia efficax, quam non potest sibi conferre peccator: non potest item exire in actum, nisi habeat vel extrinsecum, vel intrinsecum posse simpliciter agere, quod ipsum non est in potestate peccatoris. Negatur item dari aliqua gratia, quæ sit acquisita, sed

est tota infusa; licet possit dari habitus charitatis acquisitus gratia, non maneat illa in peccatore. Talis autem specialis oppositio, non potest ostendi inter peccatum, & habitus supernaturales acquisitos. Deinde gratia ita se habet in ordine supernaturali, sicut esse in naturali; sicut ergo in naturalibus multiplicatis potentiis & habitibus non multiplicatur esse; ita & in ordine supernaturali multiplicatis habitibus, non erit necesse multiplicari gratiam, quæ est ipsum esse supernaturale, multiplicando illam in gratiam acquisitam & infusam. Licet hæc proportio non in omnibus teneat.

OBJICIES Tertiò. Sequitur ex dictis dari in nobis duplicem fidem & spem, hoc autem est in auditum.

RESPONDETUR. Totum hoc Argumentum difficultatem habere, non nisi ex modo loquendi, ad quam dico rigorosè loquendo, posse concedi plures esse habitus fidei in homine, sed non duplicem fidem; quia Ly fides sine addito supponit pro principali, adeoque pro fide infusa, quæ una est. Unitasque objecti specialis in fide, arguit, ut non nisi una dicatur. Ad rem tamen ipsam attendendo, potest concedi duplex habitus fidei, nempe habitus infusus, & acquisitus.

INSTABIS Primò. Sufficiunt habitus infusi: ad quid requiruntur acquisiti?

RESPONDETUR. Ad facilitandum, quæ facilitas non potest referri, ut dictum, in habitum infusum.

INSTABIS Secundò. Rec. Suar. Habitūs supernaturales sunt velut proprietates gratiæ, quæ se habet ad illos per modum naturæ. Sed gratia est una, Ergo & habitus.

RESPONDETUR. Non nisi habitus infusus, esse passiones gratiæ. Videantur in simili dicta supra.

INSTABIS Tertiò. Habitūs supernaturales sunt nobiliores actibus, & per se causa suorum actuum. Ergo ab actibus produci non possunt.

RESPONDETUR. Sicut naturales habitus acquisiti, non sunt nobiliores, nobilitate impediente positionem eorundem, præcipue cum actus sint in hac sententia causæ æquivocæ, quæ non debent æquare semper, excellentiam effectus; Sic nec supernaturales habitus acquisiti, sunt nobiliores, nobilitate impediente positionem eorundem. Quod quidem magis procedit, si conformiter ad dicta de productione habituum naturalium teneatur illos produci, non ab actibus, sed ab ipso habitu infuso, in circumstantia frequentationis actuum, & ab ipsa anima, prout elevata per gratiam. Utrumque autem principium conjungitur ad illam productionem: quia etiam non solus habitus, nec sola anima actus naturales producit, sed utrumque simul. Sicut ergo, ne multiplicentur principia

producenti, tribuimus vim productivam habituum potentiam, non actibus. Sic ne variantur principia productiva, tribuimus eam vim producenti habitus supernaturales utrique principio. Adde immeritò supponi habitus acquisitos per se esse necessarios ad operandum.

OBJICIES Quartò. Omnis habitus aut est supernaturalis aut naturalis. Ens enim adequatè dividitur in naturale & supernaturale. Atqui omnis habitus supernaturalis est infusus, Ergo nullus est acquisitus. Ergo si sit acquisitus, est naturalis. Subsumptum probatur: quia omnis habitus supernaturalis, excedit vires naturæ. Ergo non potest nisi infundi.

RESPONDETUR. Illum habitum acquisitum fore supernaturalem, quamvis autem excedat vires naturæ potest non infundi, sed productivum principio supernaturali, quod ad supernaturalitatem sufficit.

OBJICIES Quintò. Habitūs producuntur in quantum per eos sensibiliter, movetur agens. Jam autem potentia non movetur sensibiliter actu supernaturali: non experitur enim supernaturalitatem.

RESPONDETUR. Nec naturalitatem, quæ talem experitur anima: hoc ipso enim indirecè experiretur supernaturalitatem: nam sciret se moveri tali actu, & tamen sciret experiendo, non esse illum naturalem: & sicut non obstat, quantumvis nesciat actum naturalem eliciens, quod eliciat naturalem actum, quominus adhuc ille actus deserviat productioni habitus naturalis, ita quamvis non discernat supernaturalitatem, qui elicit actum supernaturalem, poterit adhuc produci habitus supernaturalis. Sufficit ergo, non hoc sensu sensibiliter moveri agens, quasi discernere debeat differentiam actuum ratione ordinis, sed hoc sensu, quod experiat, se illos actus actu habere.

OBJICIT Sextò Rip. de Ente. d. 52. Actus supernaturalis non efficiunt habitum, qui conferat potentiam simpliciter posse. Ergo nec eum, qui conferat facile posse: quia conferens facile posse confert simpliciter posse: solus enim ille sufficeret absque infuso: sufficere enim vel unicuique principium efficiens supernaturale.

RESPONDETUR. Cum nullus actus sit principium disponens ad suam potentiam, consequenter nec ex actu supernaturali, generabitur habitus infusus, qui est potentia supernaturalis. Tunc autem principium dans facile posse, dat simpliciter posse, quando agens est determinatum non nisi ad talem modum agendi. Sufficit item unum principium supernaturale, si se habeat per modum potentiam, quod non convenit habitui acquisito.

ADDO. Sicut si intellectiva distincta realiter ab anima separaretur ab eadem, remanentes habitus naturales non darent simpliciter posse, sic nec in consortio intellectus dant. Eodem modo

R. P.
THE MŁOD
ZIA NOWSKI
T. B. M. S. C. Z.
D. VI

modo nec habitus supernaturales acquisiti, remanentes v. g. in Peccatore dabunt simpliciter posse.

INSTABIS. Habitus acquisitus faciliat partialiter supplendo conatum & concursum vitalem potentiae, ad quod non est utilis habitus supernaturalis: quia concursus proprius naturalis melius sufficitur per agens naturale, quam per supernaturale.

RESPONDETUR. Concursus potentiae naturalis agentis, per vires proprias, melius sufficitur per vires naturales, sed non agentis actione, quae superat suo ordine omnem creabilem substantiam.

OBJICIT Septimò Rip. d. 53. Actus supernaturales continent efficaciam actuum naturalium, cum perfectiores sint actibus naturalibus, Ergo possunt efficere habitum naturalem.

RESPONDETUR. Actus supernaturales continent efficaciam naturalium, hoc sensu, quia quae objecta possunt attingere actus naturales, possunt attingere etiam supernaturales. Sed non hoc sensu, quasi dicant ordinem vi suorum praedicatorum, ad effectus diversi à se ordinis. Et sicut Angelus potest attingere objecta, quae attingit potentia materialis, nec tamen potest principiare actiones vitales materiales. Ita in praesenti.

Fitne simul actus naturalis circa Objectum, circa quod fit supernaturalis.

ASSERO. Quod non.

RATIO Prima est. Quia scilicet nullum est argumentum, & necessitas, quae id probet, facilitasque, quam experiuntur aliqui in agendo etiam supernaturalia, cum sunt in peccato mortali, potest bene referri in habitus supernaturales acquisitos remanentes, & auxilium Dei tunc oblatum.

RATIO Secunda. Quia vel illi actus eliciuntur ex imperio voluntatis; vel ex naturali Sympathia; nihil horum dici potest. Non primum, quia ante istud imperium deberet praecognosci differentia actus supernaturalis & naturalis: non enim eliceret alium actum, si fieret tantum naturalis, sed non praecognoscitur ista differentia, ut jam dictum. Solum enim rationem supernaturalis noscimus secundum rationes communes & abstractas. Non secundum, quia non est explicabile, in quo sistat haec Sympathia naturae non elevatae, ad se elevatae.

RATIO Tertia. Quia vel cognoscit anima se agere supernaturalia, quae talia, vel non. Si cognoscit: Contra erunt dicta, aliàs in materia de supernaturalitate. Sequeturque supernaturale illud, non esse supernaturale, utpote in cognoscendo debitum potentiae naturalis; consequenter nec elicitur tunc jam actus naturalis. Si non cognoscit se agere supernaturalia, Ergo

non est ratio, cur elicere debeat alium actum naturalem: cum illud elicere actus supernaturalis, habeat se ita, ac si non esset elicere actus supernaturalis, & sicut dum producit actus naturalis, non producit simul tunc alius actus naturalis: ita dum producit actus supernaturalis, non erit necesse produci actum naturalem.

DICES. Quando intellectus cogitat & elicit cognitionem spiritualem, quantumvis phantasia non cognoscat cognitionem spiritualem; nihilominus ipsa pro sua parte elicit actum phantasiae, consimilem notiae spirituali. Unde dum cognoscit anima Angelum, phantasiatur etiam Angelum phantasia.

RESPONDETUR. Quod phantasia phantasiatur, cognitione spirituali positâ, provenit id, quia modus operandi spirituales notitias, dependet ab operatione phantasmatum, ex eo ipso, quia homines sumus; talis autem necessitas non urget, ut eliciendo supernaturalia, eliciamus simul naturalia. Rursus scit anima se phantasiare; condistinguitque in actu signato phantasiationem ab intellectu spirituali; licet proprium spiritualitatis conceptum non formet. Jam autem non dependet operatio supernaturalis à naturali, aliàs deberemus prius naturaliter videre Deum, postea supernaturaliter, nec discernit anima etiam in actu signato, actum supernaturalem à naturali.

DIFFICULTAS III.

De Causa Habituum Supernaturalium.

NON est difficultas de Causa materiali habituum: haec enim est ipsa anima; Nec de formali; quia haec sunt ipsamet praedicata differentialia habituum. Nec est difficultas de causa finali extrinseca, quae est gloria Dei. Nec de causa finali intrinseca, accipiendo nomine illius finem Cui: hic enim finis erit substantia rationalis, complebilis in agendo supernaturalia. Nomine autem causae finalis intrinsecae, accipiendo id *Cujus gratia*, talis causa finalis habituum, erunt ipsi actus, ad quos ordinatur habitus. Est major difficultas de causa efficienti, quae in duplici sensu proponi potest. *Primo.* An actus supernaturales sint causa Physica gratiae, & aliorum habituum? An verò moralis & meritatoria? *Secundo.* An ipsa gratia physicè, an verò moraliter causet habitus secum connexos. Quod ad primam attinet, Communior est sententia Negativa, eam docet Rec. Suar. tr. 7.

Anim. d. 3. S. 1. plures pro ea citans Kon.

d. 2. dub. 2. Amicus to. 3. d. 35.

S. 7. Lug. d. 16. S. 4.

Punctum